

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Dominica Quarta De Mira Petri piscatione, humilitate, & perfecta
conversione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

DOMINICA QVARTA
POST PENTECOSTEN.
DE MIRA PETRI PISCATIONE,
HUMILITATE ET AD CHRISTUM
PERFECTA CONVERSIONE.

IN quatuor partes dividi posset Evangelium, sive illius Consideratio.
Prima continet prædicationem Domini factam in Petri navicula.

ET *SEDENS* docebat de navicula turbas.

Quò referri possunt hæc veritates.

Si quid nos revocat à Doctrina Christi, vel ob id maximè recipienda est.

In 1. parte, Feria 6. Hebdom. 2. Post Epiphaniam.

Quò tibi veritates Evangelicæ minus dignæ apparent quæ considerentur, hæc ipso magis sunt considerandæ.

In eadem 1. parte, Dominica 6. post Epiphaniam.

Nisi verbum Dei te convertat, tu pervertes verbum Dei.

In 2. parte, Dominica Sexagesima.

Sedentem in cælo Christum & inde nobis loquentem non audire periculosius est quàm dum in terris loqueretur.

In eadem 2. parte, in Ascensione Domini.

SECUNDA pars cui simul & tertia jungitur, proponit duplicem Petri laborem valde diversum: primus quo multum laboravit, & nihil profusus effecit: alter quo parum laboranti multum ei accessit.

PRÆCEPTOR per totam noctem laborantes nihil cepimus, in verbo autem suo laxabo rete. & cum hoc fecissent, conclusi sunt piscum multitudinem copiosam. De quo duplici labore dictum est copiosè in 1. parte, Sabbato Hebdomadæ 2. post Epiphaniam, & præsertim de primo qui stultus labor dicitur, & quo nisi diligenter advertas, consumeris. De altero autem qui sapientum est labor, quo laxatis ad verbum Christi retibus, id est, ex Christi ductu, obedientia, vel intuitu sua quæque faciunt, quod est facillimum factu ac si usutu uberrimum, posset hæc Sapientis pronuntiarum sententia. *Vir obediens loquetur victoriam*, id est, obedienti cuncta obediunt. Quæ de te suscipies, atque

Prov. 21. in primis Cornelius à lapide Proverbiorum vigesimo primo.

QUARTA & postrema pars, quæ hic potissimum expendenda relinquitur, piscatorum & maximè Petri stuporem, humilitatem & integram conversionem complectitur, ubi certè mirum illud, quod ait Petrus procidens ad genua Domini Iesu, *Exi à me quia homo peccator sum, Domine.* Quid est enim quod se tùm ita demittit, ita peccatorem confitetur, ut se indignum Christi consortio iudicet? Quid peccavit obediendo, cum vel maximè tantum obedientiæ retulit emolumentum? Non peccavit quidem dum obediit, sed dum obedientiæ tam prosperum retulit fructum, forsitan peccasset, nisi se ita demississet.

Quamobrem in prosperis hæc est admodum necessaria humilitas, ne alioquin prospera degenerent in adversa, unde hæc modò consideranda proponitur Veritas:

Nisi te humilies in prosperis, prospera te humiliabunt.

RATIO EST, *Quia nisi te humilies in prosperis, divinam in te iram provocas.*
Sed ira Dei sic provocata provocantem humiliat.

Ergo nisi te humilies in prosperis, prospera te humiliabunt, seu quod idem est, erunt in causa, cur à Domino humilieris & confundaris.

I. PUN-

I. PUNCTUM.

AD hunc Psalmi nonagesimi versum: *Cadent à latere tuo mille, & decem milia à dextris tuis*, Rectè ait S. Bernardus, *Non sine certi ratione Mysterij à sinistris multos, sed multo plures à dextris casuros hostes. Quod videlicet abundantiori malignitate & veloci copiosiore manu, dextris insistere partibus, dextrum laus appetere consueverunt. Quænam sint autem illæ partes, dextræ vel sinistrae, quas sic impetunt adversarii, trifariam explicatur.*

Primo dicuntur esse perfecti & imperfecti, siue ut verbis sancti Bernardi utar, *Spirituales viri & carnales*, Quorum illi longè acrius impugnantur à Dæmone quàm isti, nempe *esca eius electa*.

Secundò non spirituales viros, sed bona spiritalia per dextram intelligi; nec carnales, sed carnalia per sinistram, refert idem sanctus Abbas, ac vehementius nos utgeri ab hostibus animæ docet quàm corporis.

Coll. 6. c. 10. Tertiò denique Cassianus & alij prosperitatem spiritualem & temporalem in dextris, aduersitatem verò in sinistris agnoscunt, & una omnes voce constanter affirmant multo plures prosperitate homines quàm aduersitate cadere, ac proinde saluberrimum esse monitum in prosperis, ut quò se ingerunt felicius, eò cautius & modestius admittantur. Nam profectò, *Nisi te in illis humiliter, illate humiliabunt & confundent.*

Cujus quidè veritatis cum plures afferantur rationes, tum multis hæc videtur solidior, quod nisi te humiliter in prosperis, divinam in te concitas iram: habent enim hoc prospera, ut inflent animum nisi humilitate temperentur, Inflatus autem animus in quantis peccet quàm loquendo quàm cogitando, vix dici potest, unde tandem gravissimè offensus Deus, *Elevaverunt cor suum, inquit, & oblitus sum mei. Et rursum, Insanisti in me, & superbia tua ascendit in aures meas.* Itemque sapius de superbo, *Elevatum est cor eius, & factus est contra eum ira.* Unde illud Job aptè huc spectat ex interpretatione sancti Gregorij: *Si vidi solem cum fulgeret & lunam incidentem clarè, & latatum est in abscondito cor meum & osculatus sum manum meam ore meo, quæ est iniquitas maxima & negatio contra Deum: Quasi diceret, si me nimis exaltavi, si nimis exultavi in prosperis, fateor me non par-*

um in me irritasse Deum. Nonne & tu idem fateberis?

II. PUNCTUM.

SED ira Dei sic provocata provocantem humiliat.

Cum enim ira Dei sit punitio irritantis Deum: cumque ordinariè pœna sit proportionata culpæ, & per qua peccat quis, per hæc torqueatur, ut ait Sapiens: hinc fit ut ordinariè superbi pœna sit humiliatio. Dominus cogitavit hoc, inquit Propheta, ut detraheret superbiam omnis gloria, & ad ignominiam deduceret omnes inelytos terra. Rursumque, *Inebriate eum calice ira Domini quia contra Dominum erectus est.* Itemque ibidem. *Ecco ego ad te superbe, dicit Dominus, quia venies dies tuus, tempus visitationis tue. Cadet superbus & corruet, & non erit qui suscitet eum.* Quod cum adolescens Machabæus superbo prædixisset Antiocho, tum postea quam id verum esset, expertus est, *Tu autem ô scelestè, noli frustra extollere nis spebus, nondum enim omnipotentis Dei omnia insipientis judicium effugisti; Et post pauca: Tu verò judicio Dei justas superbia tua pœnas exolues.* Nempe ita humiliatus est, ut conigerit illum impetu euntem de curru cadere, & gravi corporis collisione membra vexari. Itaque qui sibi videbatur etiam fluctibus maris imperare, supra humanum modum superbia repletus, & montium altitudines in statera appendere, nunc humiliatus ad terram in gestatorio portabatur, manifestam Dei virtutem in semetipso contestans, ita ut de corpore impij vermes scaturirent, ac virventia in doloribus carnes eius effluerent; odore etiam illius & fetore, exercitus gravaretur: & qui paulo ante sidera cœli contingere se arbitrabatur, eum nemo poterat propter intolerantiã fetoris portare.

Nonne hoc est humiliari! Et ne putes id tantum cadere in graviores illos blasphemantes & impios, qualis erat Antiochus, audi quid te moneat Sapiens: *Non te extollas in cogitatione animæ tuæ velut taurus, ne forte elidatur virus tua per stultitiam, & folia tua comedat, & fructus tuos perdat, & relinquaris velut lignum aridum in eremo.* Expende singula, & primum illud præcipue quod ait, non te extollas in cogitatione animæ tuæ, quasi diceret, ad iram Dei provocandam, atque ad humiliationis pœnam subeundam sufficit una cordis elatio; nam qui se ita extollit in aliquo scilicet successu, ut vel sibi nimis pal-

palpet, vel se alius præferat, vel se paulo magnificentius prædicatum lætetur, tùm permittente Deo, reflabit oppositus ventus, & sinistri aliquid accidet, quo confundetur & humiliabitur. Priusquam humiliarer, ego deliqui. Tunc illud saltem agnoscis?

Ps. 118.

III. PUNCTUM.

NIS ergo te humiliet in prosperis, prospera te humiliabunt: Prospera Deum irrabunt qui te confundet & humiliabit. *Conversi sunt, inquit, ad irritandum me, Ergo & ego faciam in furore. Non parcat oculus meus nec miserebor. Certè nihil ad confusionem & humiliationem acius viro præsertim Religioso, vel Sacerdoti, vel spiritalem vitam profitenti, quàm peccatum illud quod ne nominari quidem vellet Apostolus: At verò illud est præcipuè in quo elatos labi permittit Deus quos humiliat. Multis, inquit sanctus Gregorius, sape superbia luxuria seminarium fuit, quia dum eos spiritus in altum erexit, caro in infimis morsit. Hi enim prius secretò elevantur, sed postmodum publicè corruunt, quia dum occultis intumescunt motibus cordis, apertis cadunt lapsibus corporis. Sic sic elati fuerant iusta retributione feriantur, ut quia superbiendo se hominibus præferunt: luxuriando usque ad iumentorum similitudinem devolvantur. Et post allatum eorum exemplum, quos, ut refert Apostolus, Tradidit Deus in desideria cordis sui, in immunditiam. Sic pergit: Curandum itaque est, & omni custodia mens a superbia timore servanda; non enim ante oculos Dei vacua trasvolant cogitationes nostra, & nulla momenta temporis per animum transeunt sine statu retributionis. Intus ergo videt Deus quod mentem elevat, & idcirco permittit foris invalescere quod deponat Intus prius extollitur, quod foris postmodum luxuria corruptione feriatur. Occultam videlicet culpam sequitur, aperta percussio, ut malis exterioribus interiora puniantur, & cor publicè corruat quod latenter tumebat. Hinc quippe per Osea contra Israelitas dicitur, Spiritus fornicationis in medio eorum, & Dominum non cognoverunt: qui ut ostenderet quod causa libidinis ex culpa prorumperet elationis, mox subditis dicens, & respondet arrogantiæ Israel in faciem ejus: ac si diceret, culpa qua per elationem mentis in occulto latuit, per carnis luxuriam in aperto respondit.*

Sic S. Augustinus apertè ad rem nostram ubi multa de peccato Davidis. Admonemur, inquit, In Ps. 50. tali exemplo, non se quemquam debere extollere in

prosperis rebus. Multi res adversas timent, res prosperas non timent. Periculosior est res prospera animo quam adversa corpori: prius corrumpit prospera, ut invenias quod frangat adversa. Fratres mei adversus felicitatem acius vigilandum est, propterea videte quemadmodum eloquium Dei in nostra felicitate tollat nobis securitatem: servite inquit Domino in timore, & exultate ei cum tremore. In exultatione ut gratias agamus, in tremore ne cadamus. Hoc peccatum non fecit David cum persecutorè Saulèm pateretur quando David sanctus Saulèm inimicum patiebatur, quando illius persecutionibus agitabatur, quando per diversa fugiebat ne in manus ejus incideret, non concupiscebat alienam, non adulterata uxore occidit virum. Erat in infirmitate tribulationis sua tanto in Deum intentior quàm inferior videbatur. Quod & alibi repetit ad hunc Psalmi versum, Jucundetur cor meum, ut timeat nomen tuum, DANDO, inquit, timorem non nos faciat malè exultare, & recedere de via. Quidquid prosperum vinit, magis metuendum est. Quidquid etiam prosperum est secundum Christum, & germanam Charitatem Christi, exultatio illa non nos faciat securos, sed ita jucundetur cor nostrum ut timeat nomen Domini, ne aliunde jucundetur, aliunde feriatur.

Denique illud est quod ait Sapiens: Memento ira in die consummationis, & tempus retributionis in conversatione faciei. Memento paupertatis in tempore abundantia, & necessitatum paupertatis in die divitiarum. Amane usque ad vespem immutabitur tempus, & hac omnia citata in oculis Dei. Id est, à prosperitate ad adversitatem, & ab elatione ad humiliationem, modicum interest temporis; statim unum ex alio sequitur; si te in prosperis mane elevas, te ipsa prospera vespere depriment: unde & consequenter concludit: Homo sapiens in omnibus metuet, & in diebus delictorum atteret ab inertia. Hi sunt videlicet dies delictorum qui sunt prosperi nisi attendatur ab inertia, quia si fuerit inertis animus, id est, sibi relictus, eriget in superbiam & à superbia deprimetur. Elevatum est cor tuum in decore tuo: perdidisti Sapienciam tuam in decore tuo: in terram projecit te: producam ignem de medio tui qui comedat te, & dabo te in cinerem super terram in conspectu omnium videntium te. Certè si hæc non paves, stupendæ signum est superbiæ.

Vide S. Gregorium, tertia parte Pastoralis, admonitione 27. Vide & in I parte, Dominica 4. post Epiphaniam, ubi navis Petri periclitatur; & ubi hæc Veritas exhibetur:

Peregrini-

Ezech. 8.

Ephes. 5.

26. Mor.

c. 12. in 33.

Iob.

Rom. 1.

Ps. 86.

Ecclesi. 8.

Ezechiel

Peregrinantis in corpore animæ majus est periculum, quam periclitantis in navi corporis.

In 2. item parte, Dominica 2. Quadragesimæ: & Feria 2. Hebdomadæ 2. post Pascha.

Sicut vinum novum, sic novus honor maximè temperandus.

Nec non in 4. parte, tota Pent. Hebdom. 22. post Pencecosten. DENIQUE quod relictis omnibus sequuntur Apostoli Dominum, aptè huc revocari potest quæ in 1. parte, Feria 3. Hebdomadæ secundæ Veritas declaratur.

Magis tenemur omnes, affectu nostra relinquere, quam effectû Apostoli.

FERIA SECUNDA. DE SEPTIMA BEATITVDINE, QUAE EST PACIFICATIO.

Beatipacifici. Matth. 5.

RATIO EST: Quia Beati sunt illi, qui filii Dei vocabuntur.
Sed pacifici vocabuntur filii Dei.
Ergo & illi Beati; ac talis in pace beatitudo summopere conquirenda.

I. PUNCTUM.

AD duas proximè præcedentes aptè adjungitur hæc septima Beatitudo, quod videlicet non sit satis proximum sibi, aut se Deo reconciliare, quod sit per misericordiam & munditiem cordis; sed ad majorem perfectionem oportet etiam alios & inter se, & cum Deo pacificare, quod est proprium hujus septimæ Beatitudinis.

Tanta est autem ejus excellentia & sublimitas, ut qui sunt pacifici, sint etiam singulari quodam modo vocandi filii Dei, id est tales futuri sint hoc ipso quo erunt pacifici, nam vocari perinde est atque esse, cum apud Deum qui novit omnia prout vera sunt, non sit aliud esse & dici, sicut apud homines qui dicunt malum bonum & bonum malum.

Quomodo verò id fiat ut Pacifici revera sint filii Dei, & quomodo inde Beati ex hac vita, hoc est modò attentius perferendum: ac primò illud quàm verè beati sint qui sunt singulariter filii Dei. Hoc enim perinde est ac singulariter spectare ad Deum, hoc est singulariter ab eo esse, ab eo diligi, ab eo enutriti, foveri promoveri & omnium denique beneficiorum fieri participem, quæ à tali Patre redundant in fi-

lios. *Ipsam elegi mihi in filium, & ego ero ei in Patrem;* dixit Deus Davidi de Salomone filio, ut sic exprimeret, quidquid dici & cogitari posset bonitatis & beneficentiæ divinitus effundendæ in Salomonem. Nam cum omne bonum sit vel honestum, vel utile vel delectabile, quid honestius aut nobilius: quid utilius & delectabilius quàm sic Deum diligere sicut filius diligit Patrem; aut sic à Deo diligi & foveri sicut à Patre Filius diligitur & fovetur? *Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui,* dicebat Pater de unigenito Filio suo, quod quidem filio tam gratum erat & gloriosum, ut hoc uno gloriaretur & exultaret.

Sic certè sanctus Petrus ex his, ait, verbis Christum Dominum suam potissimum accepisse gloriam. *Accipiens,* inquit, à Deo Patre honorem & gloriam voce delapsa ad eum hujusmodi à magnifica gloria: *hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui, ipsum audite. Et hanc vocem nos audivimus de celo allatam, cum essemus cum ipso in monte sancto.* Unde si cuivis hominum hæc communicetur gratia, ut singulari quodam modo dicatur filius Dei, nonne dicitur quidquid dici potest ad statuendam in terris beatitudinem magnificentius? O quàm profusa Christi bonitas, quæ se in tam indignos effundit, ut nec ipsi velint eam accipere!

II. PUNCTUM.

SED pacifici vocabuntur filii Dei,
Triplex est horum genus; sunt enim
M 3 qui

1. Par. 28.

Matth. 17.

2. Pet. 1.

qui secum pacem habent, sed non cum aliis: sunt qui sibi & aliis pacati sunt, sed non ultra, progrediuntur: at verò sunt, qui non modò secum & cum aliis pacem servant, sed eam etiam ubicunque possunt, procurant, dissidentes reconciliant, mutua componunt odia, lites dirimunt, averfos placant animos, nihil denique inententatum relinquunt ad communicandã ubique pacem.

Isti sunt verè pacifici quasi pacem facientes: & hi suat præter alios filii Dei, primò quidem, quia unigenitum Dei filium proximè imitantur, per quem omnia reconciliata sunt cum Deo, & pacificata per sanguinem Crucis ejus, sive qua in terra, sive qua in caelis sunt, inquit Apostolus. Et rursus: Ipse est pax nostra qui fecit utraque unum, ut duos condas in semetipso in unum novum hominem, faciens pacem & reconcilians ambos in uno corpore, Deo per crucem, interficiens inimicitias in semetipso.

Deinde verò sunt filii Dei, quia ad ipsam Dei similitudinem accedunt propius, est enim Deus, Deus pacis & non dissensionis, Pax est Dei, Deus est ipsa pax; & pax est ipsa divinitas, quæ sicut in tribus personis consistit, ita tres Personæ in pace & unitate subsistunt. Sic proinde pacifici qui omnes inter se hominès & cum Deo vellent ita unire ut quod orabat Christus Dominus, Unum essent, sicut ipse unum est cum Patre & Spiritu S. hi planè Deo similes sunt ac proinde præcipuè filii Dei. Sic disertè S. Gregor. Nazianzenus: Qui pacis bonum amplectantur, pace & ad Deum divinasque mentes accedunt. Pax amica meditatio mea, & decus meum, quam & Dei, & ejus Deum & quam Deum esse scriptura pronuntiat: velut in illo Apostoli loco, pax Dei, & Deus pacis, & ipse est pax nostra.

Tertiò denique, si, ut ait Apostolus, Qui cunq; Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei: Nonne pacifici præ cæteris divino aguntur Spiritu, qui tam arduum & sublime peragant opus quale est pacificare dissidentes, & quod est illi maxime proprium, qui inhabitare facis unius moris in domo? Itane tu morem geris huic divino Spiritui, sive ut te pacificari velis, sive ut alios pacificare possis?

III. PUNCTUM.

BEATI sunt ergo pacifici, quoniam filii Dei 3. parte vocabuntur; Atque è diverso, inquit S. Pastor Gregorius, si filii Dei vocantur qui pacem faciunt, procul dubio sunt filii Satana qui confundunt. Omnes autem qui per discordiam separantur à viriditate dilectionis, arescunt; qui est boni operis fructus in suis actionibus proferunt, profecto nulli sunt, quia non ex unitate Charitatis oriuntur. Quia autem nihil pretiosius est Deo virtute dilectionis, nihil est delectabilius diabolo extinctione Charitatis. Tum post pauca convertens admonitionem ad pacificos, Admonendè sunt, inquit, ne tanta actionis pondus levigent, sed inter quos fundare pacem debeant, ignorent. Nam sicut mulum nocet si unitas desit bonis, ita valde est noxium si non desit malis. Si ergo per verborum nequitiam in pacem jungitur, profecto eorum in malis actibus robur augetur, quia quo sibi in malitia congruunt, eò se robustius bonorum afflictionibus illidunt; Et quæ fustibus prosequitur, ac tandem concludit; Admonendè itaque sunt qui faciendæ pacis studiis occupantur, ut pravorum mentibus prius amorem debeant interna pacis infundere, quatenus eis postmodum valeat exterior pax prodesse: ut dum eorum cor in illius cognitione suspenditur, nequaquam ad nequitiam ex hujus perceptione rapiatur, dumque supernam provident, terrenam nullo modo ad usum sua deteriorationi inclinent.

Hic te ipsum discute quàm sis strenuus aut ignavus in hoc divino negotio. Vide si quos nostris dissidentes quibus eos modis reconciliare possis; aude hic fortius quàm soleas. Aptissima est etiam admonitio Authoris de Imitatione Christi, Tene te, inquit, primo in pace, & tum poteris alios pacificare. Vide caput tertium libri secundi, aude illud imprimis observa quod dicit, Habe primo Zelum super teipsum: & tunc zelare poteris justè etiam proximum tuum. Videti & infra debet Hebdomada decima, præsertim Feria 4. & Sabbato.

FERIA

FERIA TERTIA.
DE OCTAVA BEATITUDINE, QUÆ EST
TOLERANTIA PERSECUTIONUM
PROPTER JUSTITIAM.

Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Matth. 5.

RATIO EST, Quia beati sunt illi quorum est regnum Cælorum, etiam ex hac vita, quantum inchoari potest hoc regnum.

Sed tale regnum illorum est qui persecutionem patiuntur.

Ergo & Beati; & sic plandè sentiendum de nobis cum persecutionem patimur.

I. PUNCTUM.

CUM per virtutes in septem Beatitudinibus comprehensas pia Sanctorum via instituat: Cumque omnes qui pie volunt vivere in Christo Iesu, persecutionem

patiuntur, rectè octava hæc Beatitudo cæteris additur, ut ad quælibet toleranda parati potius

2. Tim. 3. simus quam à virtute deficere. Nihil horum timeas qua passurus es propter virtutem, nam vel hoc solo nomine Beatus eris, quia tuum erit regnum cælorum; non illud tantum quod futurum speratur in æterna Sanctorum beatitudine, sed quod jam inchoatur in anima de quo dicitur: Regnum Dei intra vos est: & Regnum Dei

Apoc. 2. iustitia & pax & gaudium in Spiritu Sancto.

Luc. 17. Hæc sunt quæ modò attentius considerentur: atque illud imprimis unde aliud deducatur quam verè Beati sint illi quorum est tale regnum seu in quibus regnat Deus. Certè jam pridem dictum est, & instar oraculi celebratum universim, quod illa demùm forent beata regna in quibus vel Reges essent Sapientes, vel Sapientes essent Reges, quod nulli unquam regno verius contigit quam interno Dei regno, ubi quæ regnat ipsa est divina Sapiencia quæ, quanta quanta est, tota leges præscribit, mores com-

Rom. 14. ponit, acta dirigit & cuncta regit. Beati viri tui, & beati servi tui, dicebat Salomoni Regi-

3. Reg. 10. na Saba: sed quanto verius Regi Regum, Quis plus quam Salomon est, ne plura dicam quam ipse de se dixit.

Matth. 12. Beati oculi, inquit ille, qui vident quæ vos

Luc. 10. videtis, & beata aures vestra quæ audiunt. At

Matth. 13. cur non ita beatum peccus esset, cur non beata

anima quæ illum ipsum habet secum loquentem secum omnia operantem, & sibi dominantem?

Denique quid hic hæremus cum dicenti euidam, beatum ventitem qui illum portasset & ubera quæ suxisset; Quin immò, inquit, Beati

Luc. 11. sunt qui audiunt verbum Dei & custodiunt illud: Quibus paucis verbis, & quid esset illud regnum, & quàm beatum esset, satis indicavit; sed an tu audias & custodias verbum illud, in quo regnum Dei situm est, tu paulò attentius recogita.

II. PUNCTUM.

ATQVI hoc Regnum, illorum est qui persecutionem patiuntur propter iustitiam.

Hæc est illa universalis Iustitia, qua, ut iam dictum est, verbum Dei auditur & custoditur: quæ virtus omnis exercetur: quæ leges illæ divinæ servantur quibus suos Christus regit. At verò cum quis propter talem iustitiam injustè patitur, signum est manifestum, quod tam fidelis & constans est in illa servanda iustitia, ut malit malè tractari & persecutionem pati, quàm vel ullam violare legem: unde & illud sequitur quòd in eo sit regnum Dei, aut quòd is in regno Dei sit; quandoquidem istud regnum non aliter floret aut viget, quàm per virtutem & constantem divinarum legum custodiam, in qua nullus magis excellit quàm qui magis propter ea patitur. Parati sumus mori magis quàm patrias Dei leges prævaricari, E cælo ista possideo, nempè linguam & manus, sed propter Dei leges, nunc hæc ipsa despicio. Ego sicut & fratres mei animam & corpus meum traño pro patriis & divinis legibus. Sic Machabæi persecutionem patientes propter iustitiam, facti sicut regnum Dei: & illi fuerunt Sancti de quibus Apostolus: Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt repromissiones, & quæ susè Apostolus prosequitur. Quid tu propterea patieris? aut quoties ne propterea patiereris, maluisti legem infringere? Vos est literatus? Vos Hebr. 11. legis

2. Mach. 7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

7.

4. 33. legis verba ponderans? Vbi Doctor parvulorum?
O præclarè dictum à Propheta!

III. PUNCTUM.

ERGO illi Beati sunt qui persecutionem patiuntur propter Iustitiam, quoniam ipsorum est Regnum cælorum; seu regnum illud Dei quod ad cælestè perducit tam certò, quàm certum est non regnare Deum in anima nisi per Iustitiam & per virtutes propter quas qui persecutionem patiuntur, ipsi sunt omnium aptissimi & dignissimi cælo fruendo: proptereaque dictum est in

Apoc. 14.

Hic patientia Sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei & fidem Iesu.

3. p. Pa-

stor Adm.

10.

Et quidem hinc servandæ patientiæ motivum est efficax, sed quomodo servari debeat, a piè movet S. Gregorius. *Admonendi sunt*, inquit, *patientes ne in eo quod exterius portant, interius doleant, ne tanta virtutis sacrificium, quod integrum foris immolant, intus malitia peste corrumpant, & cum ab hominibus non agnoscitur, sed tamen sub divina examinatione peccatur, tanto deterior culpa doloris fiat, quanto sibi ante homines, virtutis speciem vendicat. Dicendum itaque est patientibus ut studeant diligere quos sibi necesse est tolerare, ne si patientiam dilectio non sequatur, in deteriorem culpam odii virtus ostensa vertatur.*

Et post multa de hoc argumento. *Virtus itaque est, coram hominibus, adversarios tolerare; sed virtus, coram Deo, diligere; quia hoc solum*

Deus sacrificium accipit quod quidem ante ejus oculos in altari boni operis, flamma Charitatis incendit. Vide plura quæ pergit & illud præcipue cave, quod monet evenire plerumque patientibus, ut eo quidem tempore quo vel adversa patiuntur vel contumelias audiunt, nullo dolore pulsantur, sed cum post paululum hac ipsa qua pertulerunt, ad memoriam revocant, igne se doloris inflammant, argumenta ultionis inquirunt, & mansuetudinem quam tolerantes habuerunt, retrahentes in malitiam vertunt, &c. Nonne hoc tibi accidit aliquando? quis verò tum animus? an motum internum reprimis? an contines? Contine saltè linguam, & invita etiam depravata natura, benedic Dominum, & beatum te prædica quod patiaris. *Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt*, ait S. Jacobus; *At cur non eos etiam modo qui sustinent? cur non te ipsum, quando est aliquid gravius sustinendum?*

Videri debet in 2. parte, tota præsertim Hebdomada 1. Quadrag. ubi hæc profantæ Veritates:

Quo in cælis corona gloriæ sumetur vultu, hoc in terris calix sumendus est.

Si propter Scripturas sunt adversa toleranda, sunt libenter toleranda.

Necnon Hebd. Passionis, ubi hæc inter alias per opportuna.

Non quæsitæ cruces, sunt magis exquisitæ.

FERIA QVART A.
DE EADEM OCTAVA BEATITVDINE, QUÆ
SPECTAT AD MALEDICTIONES AUT BENE-
DICATIONES MUNDI.

Beati estis cum maledixerint vobis. Matth. 5.

Va cum benedixerint vobis homines. Luc. 6.

RATIO EST, Quia illi Beati sunt, aut miseri, quibus benedicit, aut maledicit Deus.

Sed illis benedicit Deus, quibus maledicunt homines; & è contra illis maledicit quibus benediciunt.

Ergo Beati estis cum maledixerint vobis; & va cum benedixerint homines. Quod tam certa fide credendum est, quàm quodvis dictum ab eo qui mentiri non potest.

I. PUNCTUM.

ILLUSTRANDÆ apertius octavæ Beatitudini, quæ est universalis tolerantia persecutionum omnium, adjungere voluit Dominus & hanc particulatim designare tolerantiam, cum nos maledictis & probris insequerentur homines, propter justitiam & contra veritatem; quia tum maxime natura est fragilis & tum præcipue roboranda. Iterum ergo propter

ca

ea beatos dicit eos qui paterentur cum his tribus conditionibus. Prima est ut maledicta inferrentur propter justitiam sive propter bonum ac pium aliquod opus. Secunda, ut essent falsa maledicta seu quod idem est, mentirentur maledicentes. Tertia denique, ut libens ac læta esset

*L. de Ver-
bis Dom.
in monte.
e. 5.
Hom. 9.
in Ezech*

eorum tolerantia. Non enim ista perpeti fructu-
osum est ait S. Augustinus, sed ista pro Christi no-
mine, non solum a quo animo sed etiam cum exul-
tatione tolerare. Sanctus item Gregorius sapien-
tissime monet, linguas detrahentium non debe-
mus excitare ne pereant, sed excusari equanimi-
ter tolerare ut nobis meritum crescat: aliquando
tamen detractores debemus compescere, ne Inno-
centium, qui à nobis audire non poterant, corda
corrumpant, dum de nobis male disseminant.

Et ratio quidem cur ita beati sint, & cur ita
exultare debeant qui sic patiuntur, peti posset à
futura mercede quam inde consequentur in cœ-
lis; sed hæc præterea quæ affertur pro præsentis
vita, attentè est cogitanda, nempe quòd illi bea-
ti sint aut miseri, quibus benedicunt aut maledicit
Deus. Nam ut paucis omnia complectamur, id
solum de Deo verum est, quod Rex Balac de

Nam. 12.

Propheta Balaam iactabat, *Novi quòd benedi-
ctus sit cui benedixeris, & maledictus in quem
maledicta congesseris;* Unde & sacra Scriptura,
ut uno verbo omnia bona vel mala compræ-
hendat, non aliter quam his verbis effert, *Bene-
dictio Domini, vel maledictio. Benedictio Do-
mini super caput iusti.* Tum paulò post: *Bene-
dictio Domini divites facit, nec sociabitur eis af-
flictio.* Id est verè divites & beatos facit. *Maledi-
ctus à Deo quis exasperat matrem. Testes in voce
hodie cælum & terram, quòd proposuerim vobis
vitam & mortem, benedictionem & maledictio-
nem.* Id est, quidquid magis est in divinis & hu-
manis optandum vel timendum, sive pro præ-
senti sive pro futuro. Nonne ita sentis? Nonne
ipsa vox maledictionis divinæ terrorem incutit?
Nonne hoc est quod ipsis damnandis gravissim-
um reservatur? *Discedite à me maledicti!* Aut
quod salvandi suavius audient, *Venite Benedicti
Patris mei?* O quis tum animæ sensus?

Prov. 10.

Ibid.

Ecclesi. 3.

Deut. 30.

Matt. 25.

II. PUNCTUM.

SED cum maledicunt homines propter justi-
tiam & mentiumur, tum benedicunt Domi-
nos, aut cum benedicunt mentientes, tum i-
pse maledicit.

Nam diversa planè sunt iudicia Dei & mundi,
Haynonsue Pars tertia.

seu illorum hominum qui non nisi ex depravato
concupiscentiæ sensu de rebus iudicant; unde
id necessariò sequi debet ut cum mundus male-
dicat, benedicat Dominus: aut è contra; quia
ratio cur maledicat mundus est iudicium, quod
de rebus piis habet sive de hominibus pietatem
sectantibus, cui mundano iudicio cum Deus
oppositum habeat, hinc etiam oppositam be-
nedictionem vel maledictionem infert; eoque
copiosiore quo maledictus ab hominibus
maledicta libentius patitur, *Maledicent illi, & Pf. 105.
tu benedices,* dicebat Deo David: atque ipse
Deus: *Maledicam benedictionibus vestris, &
maledicam illis quia non posuistis super cor. U-
trum ex his duobus iudicium verius censes?
Expende accuratè, hinc enim tota vis conclu-
sionis.*

III. PUNCTUM.

ERGO Beati estis cum maledixerint vobis,
& ve cum benedixerint vobis homines. Nam
cum ex benedictione vel maledictione Dei to-
tam beatitudinem vel miseriam vestram metiri
debeatis, si cum vobis maledicunt homines,
Dominus benedicat; aut cum benedicunt, ipse
maledicat, nonne beati estis cum maledixerint
homines, aut miseri cum benedixerint? *Vbi est Gal. 4.*

ergo beatitudo vestra, dicebat Galatis sanctus
Apostolus, nisi videlicet in divino sit constituta
iudicio? Quod ut manifestius pateat, atque ut
inde etiam vehementius excitemur ad patienti-
am, cogitandum est quòd illo ipso momento,
quo magis vituperaris ab hominibus, magis à
Deo commendaris & laudaris; at nonne hoc
longè est præferendum? Nonne magis lauda-
bile sic laudari à laudato quam ab illaudato?
Quid porò est laudabilius Deo? Confer Do-
um cum mundo, confer utriusque iudicium,
confer laudem & vituperium quæ ab eorum al-
terutro inferuntur. Nonne est quod præligas
iudicium & laudem Dei? Et tamen nonne sæ-
pius mavis laudes & benedictiones hominum
quàm ipsius Dei? O probrum! ò injuriam Deo
factam! *Cui assimilatus me, & adqueastis, &
comparastis me, & fecistis similem.* Hæc agge-
ratio tot nominum idem significantium, gravi-
tatem rei denotat suprâ quàm credi possit. *Pe-
pule meus, ait Propheta, qui te beatum dicunt,
ipsi te decipiunt, & viam gressuum tuorum dis-
sipant. Stat ad iudicandum Dominus, stat ad
iudicandos populos. Tum paulò post: Et dixit*

Is. 46.

Is. 3.

N

Dom-

Dominus: pro eo quod elevata sunt filia Sion, & ambulaverunt extento collo, & composito gradu incedebant; decalvabit Dominus verticem filiarum Sion, & Dominus crinem earum nublabit. Et erit pro suavi odore fœtor, & pro crispanti crine calvitium. Quasi diceret, Domini est beatum dicere & facere, sicut Domini est iudicare de rebus: cum autem de his iudicat, planè aliud est eius iudicium ab humano iudicio, nam quod homines statuunt, ille evertit: & quod evertunt, ille statuit. Huc etiam revoca quod iam supra dixit S. Augustinus; Qui laudari vult Domine de tuo dono, & non quarit in illo tuam

In Modis,

gloriam sed suam, hic licet laudetur ab hominibus à te tamen vituperatur: qui autem ab hominibus laudatur vituperate Te, nõ defenditur ab hominibus iudicante Te, nec liberabitur condemnante Te. Vide in 1. parte, Fer. 3. Hebdomadæ 2. in Adventu. Die 19. Januarii. Fer. 4. Hebdomadæ 6. post Epiph. ubi hæc satis apta proponitur Veritas:

Qui nimis humana timet iudicia, non satis reveretur divina.

Et alibi passim in singulis partibus, nominatim verò in 4. parte, Feria 3. Hebd. 16.

FERIA QUINTA.

DE CVRA PROPRIÆ PERFECTIONIS ET PROXIMORUM, SECUNDUM TRIPLICEM VIRTUTIS, SEU VIÆ PERFECTÆ GRADUM, IN HIS TRIBUS CHRISTI DOMINI VERBIS CONTENTUM.

Vos estis sal terra.

Vos estis lux mundi.

Non potest civitas abscondi supra montem posita. Matth. 5.

VERITAS PRACTICA.

Qui non gradatim procedit in via virtutis, non in via virtutis incedit, sed vitii.

RATIO EST, Quia qui non gradatim procedit, precipitatio totus agitur.

Sed precipitatio vitium est.

Ergo non in via virtutis incedit sed vitii. Quod sanè est diligenter praevidendum.

I. PUNCTUM.

TOTUS hic sermo, quem Christus Dominus in monte habuit perfectionis est, seu perfectæ vitæ viam demonstrat, & consilia sublimiora suggerit omnibus, in quocunq; vitæ statu degentibus. Antequam verò ad singula particulatim descendat, suos monet, & eos præcipue qui dirigendis aliis præsumunt, ut gradatim ad virtutem & perfectionem ipsi conscendant, & sic alios promoveant. Sunt autem hi tres præcipui gradus seu status incedentium in via perfectionis acquirendæ, ut

refert S. Thomas & alii. Primus eorum qui incipiunt per purgativam viam quæ est in recessu à vitiiis. Secundus eorum qui proficiunt per illuminativam quæ est in exercitatione virtutum. Tertius denique qui perfecti sunt per unitivam, quæ est in studio inhærendi ac fruendi Deo.

Atqui hi tres procedendi gradus designantur à Christo Domino per tria symbola supra dictis verbis contenta. Primus nomine salis, *Vos estis sal terra*: nam salis natura, ut ait Plinius, est mordens, adurens, repurgans, extenuans, & exsiccans, quæ omnia satis aptè conveniunt viæ purgativæ seu primo incipientium statui. Secundus gradus est in nomine lucis, unde & illuminativa via dicitur & qui in ea sunt, Proficientes nuncupantur quo sensu, ait Sapiens, *Iustorum semita quasi lux splendens procedit & creseit, usq; ad perfectam diem*. Tertius nomine civitatis exprimitur, quæ, ut ait Philosophus, est multitudo civium per se sufficiens ad vivendum, sic perfecti dum uni Deo inhærent & eo perficiuntur, sibi & aliis abundè sufficiunt ad perfectam vitam. *Vita sibi sufficiens operarii condulcabitur, & in ea invenies thesaurum.*

2. 2. 9. 24
a. 9.

1. 31. 2. 7
& sequen
tib.

Prov. 4.

3. Polit.

Eccl. 40.

Quod

Quod verò præcipuè circa hos gradus ob-
ferves, sive tecum sive cum aliis, proposità Ve-
ritate continetur: nempe ut gradatim ab uno in
alium promovearis & promoveas tibi commif-
sos, cum alioquin, non in via virtutis incederes
sed vitii; Quod sic facillimum est declarare.

Hæc est enim præcipitatio, quæ, ut expressè
habet S. Thomas, in actibus anima metaphoricè
dicitur secundum similitudinem à corporali motu
acceptam; dicitur autem præcipitari secundum
corporalem motum quod à superiori in ima per-
venit secundum impetum quendam propriis mo-
tus, vel alicujus impellentis, non ordinatè de-
scendendo per gradus. Ipsissima sunt sancti Do-
ctoris verba, qui pergeus ostendit gradus ordi-
natos in omni negotio sapienter dirigendo:
tum infert, Si quis autem feratur ad agendum
per impetum voluntatis vel passionis, pertransi-
tis, seu non transitis hujusmodi gradibus, erit
præcipitatio.

Quæ si vera sunt de quovis negotio seu acti-
one, ubi aliqui fortè gradus reperiantur per
quos oportet procedere; quanto magis certa
& rata erunt de processu perfectionis, qui totus
est in gradibus ordinatè constitutis, de quibus
spontè: *Ordinavit in me charitatem?* Sit ergo
aliquis qui non gradatim, seu quod idem est, qui
non per illos gradus ordinatos incedat, quid
quàm præceptus dicendus est? & quid aliud ille
incessus quàm præcipitatio? Hoc qui non videt
in tenebris ambulat, *Et hæc est via impiorum
tenebrosa*, de qua Sapiens, qui nesciunt ubi cor-
ruant. Vellesne ita periclitari?

II. PUNCTUM.

SED ipsa in super præcipitatio, vitium est.
Quid est enim vitium nisi mentis inordi-
natio? nisi ordinis ab æterna lege constitu-
ti violatio? Quid verò præcipitatio nisi talis
inordinatio, cum aliter præcipitatio non fiat, ut
dictum est, quàm quia graduum constitutus or-
do non servatur? *Va his qui dereliquerunt vias
rectas, & diverterunt in vias pravas.* Et qui-
dem in negotiis quibuslibet petagendis vitium
est, inquit S. Thomas, sub imprudentia conten-
tum, quo quis per impetum voluntatis vel pas-
sionis, gradibus prudentiæ contemptis in rui-
nam labitur; at in nostra materia vitium est eò
longè gravius & damnosius quò materia solè
diffundit latius & spirituale bonum animæ
propius tangit. Est enim temeritatis impruden-

tissima & præsumptionis intolerantia, velle a-
liter esse perfectum quàm prout ordinavit Deus.
Nonne hæc est illius superbia qui contrà quàm
sibi erat ordinatum, *Ascendam*, dixit, *super al-
titudinem montium: similis ero Altissimo: ve-
runtamen ad infernum detraheris, in profundum
laci. Et tu Capharnaum*, inquebat Dominus;
*Nunquid usque in cælum exaltaberis? Vis, in in-
fernum descendes.* Non expavescis ad hæc verba?

If 14.

Mats. 11.

III. PUNCTUM.

QVI non ergo gradatim procedit in via vir-
tutis, non in via virtutis incedit sed vitii.
Nempe præcipitationis & exitii apertissimi cõ-
sequentis. Nam *qui festinus est pedibus, offendet.*
inquit Sapiens. Sunt quidem aliquando viæ
quædam extraordinariæ, quibus in momento
nonnullos ad perfectionem Deus vocat, ut A-
postolum Paulum, qui continuo non acquirit
sarni & sanguini, sed hæc raræ sunt & singulares
viæ, de quibus judicare spectat ad discretionem
spirituum; at prout ordinatè divina procedit
Providentia, sic pro certo habe non aliter te ad
supremos caritatis aut virtutum gradus perve-
nturum, nisi prius in inferioribus diu multum que
te continueris. Sic præclare S. Gregorius, ad
hæc Ezechielis verba: *Et ascendit per gradus e-
jus.* Quid enim sunt gradus hujus porta nisi me-
rita virtutum? Sive in cognitione mediatoris
Dei & hominum hominis Iesu Christi, seu in sci-
entia divini eloqui, seu in ipsa fide quam de illo
accepimus, quibusdam gradibus ad altiora incre-
menta pervenimus. Nemo enim repente fit sum-
mus, sed in bona conversatione à minimis quibus
inchoat ut ad magna perveniat. De his gradibus
per Psalmistam dicitur: *Deus in gradibus ejus di-
gnoscetur, dum suscipies eam.* De his quoque gra-
dibus beatus Job loquitur dicens, per singulos gra-
dus meos pronuntiabo illum. Si quidam gradus in
cordis ascensione non essent, Psalmista non diceret
ambulabunt de virtute in virtutem. Nec mirum
si de virtute in virtutem gradus sunt, quando u-
naquæque virtus quasi quibusdam gradibus agi-
tur, & sic per incrementa meritorum, ad summa
perducitur. *Alia namque sunt virtutis exordia,*
aliud profectus, aliud perfectio. Quæ quidem ibi
fusius profectur, atq; in librū Job notatis locis
S. item Bernardus aptissime, ubi de triplici
osculo, pedis, manus, & oris Domini: *Nolo, in-
quæ, repente fieri summus; paulatim proficere volo.*
*Quantū distat Deo impudentia peccatoris, tan-
tum poenitentia verecundia placet. Cuius placet*

Prov. 19.

Gal. 1.

Ezec. 40.

Hom. 15.

27. Mor.

c. 14 &

l. 28 c. 6.

1. Cant.

Serm. 3.

& 4.

et si mensuram tuam servaveris, & altiorate non quaesieris. Longus salsus & arduus est de pede ad os, sed nec accessus conveniens. Quid enim, regenti adhuc resperis pulvere, ora sacra concinges? Heri de luto tractus, hodie vultui gloria praesentaris? Per manum tibi transitus sit, illa prius te tergat, illa te erigat. Et post nonnulla: Hac via, hic ordo: primo ad pedes proclivimus, & ploramus coram Domino qui fecit nos, ea qua fecimus nos. Secundo, manum quarimus sublevantis & roborantis genua dissoluta. Postremo cum ista multis lacrymis obtinemus tum demum audemus forsitan ad ipsum os gloria, caput atollere; parvus ac tremens dico, non solum specularium, sed etiam osculandum: quia spiritus ante faciem nostram Christus Dominus, cui adhaerentes in osculo sancto, unus spiritus, ipsius dignatione efficitur.

Jam verò tu qui haec audi, ad sic gradatim pergis in via Domini? nunquid summum sine medio, vel medium sine primo gradu affectus? Audesne eò temerè ascendere, quò Sancti venentur accedere? Satisne sunt purgati omnes affectus tui, quantum requirit divina charitas? Cur non haeres diutius fundendis lacrymis ad pedes Domini & peccatis eluendis? Aut cur his immorari longius, nec te ulterius promovetis, & altius erigis nisi à gratia? O quam pie quam prudenter dicitur à Propheta: *Viam dirigantur via mea ad custodiendas justificationes tuas.* Tunc non confundar cum perpexero in omnibus mandatis tuis. *Confitebor tibi in directione cordis, in eo quod didici judicia justitiae tuae.*

Es. 118.

Vide in 1. parte, tota Hebdomada 3. post Epiphaniam, ubi de recurfu ad Dilectorem agitur.

FERIA SEXTA. DE BONO EXEMPLO CUNCTIS DANDO, AD DEI GLORIAM.

Sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in caelis est. Matth. 5,

VERITAS PRACTICA,

Sicut humanae aspectu gloriae non est opus ponendum, ita nec ejus despectu deponendum,

RATIO EST, Quia idcirco humana aspectu gloriae non est ullum opus ponendum, ne quid divina gloria qua in operibus nostris spectanda est, detrabatur.

Sed, si humana despectu gloriae opus inchoatum deponatur, divina aliquid etiam gloriae possit detrabi.

Ergo sicut humana aspectu gloriae non est ponendum opus, ita nec ejus despectu deponendum.

I. PUNCTUM.

GENERALE hoc etiam est sicut praecedens, Evangelicae legis documentum, ad nostram simul & aliorum perfectionem spectans, ut bono exemplo prae-luceamus omnibus, non ad humanam & propriam, sed divinam duntaxat gloriam. Neque enim nisi vera virtute aliis lucere possumus; ne-

que esset vera virtus si humanam & non divinam spectaret gloriam. Quando autem sic est ordinata virtus, vix dici potest, quantum valeat ad promovendos eorum animos quibus datur in exemplum. *Ut qui non credunt verbo, inquit S. Petrus, per conversationem sine verbo lucrifiant, considerantes in timore castam conversationem vestram.* Unde & idem paulo post, unusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam a ministrantibus sicut boni dispensatores multiformis gratiae Dei. Cui conformiter S. Paulus *Qua pacis sunt sectemur: & qua adificationis sunt, in invicem custodiamus.* Et paulo post. *Unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad adificationem.* Id est, ad promovendum verum ejus bonum; quod dum ita peragitur, tunc edificari dicitur.

1. Pet. 3.

Ibid. 4.

Rom. 14.

Ibid. 8.

Verum quia in hoc facile potest subire pere appetitus propriae gloriae, sic ab eo cavendum monet proposita Veritas, ut tamen bono nunquam desis Exemplo: *Non est quidem humana aspectu gloria bonum opus ponendum, sed nec ejus despectu deponendum aut desistendum à capitis.* Expende fideliter, Cur enim nolles propriam gloriam? Nempe ne quid divina detrabatur gloriae, quae

quæ in omnibus operibus nostris maximè spectanda est & colenda. Sic aperit Christus Dominus, ut glorificent patrem vestrum. Hic finis exempli dandi, & omnium agendorum; Unde & Apostolus: *Omnia in gloriam Dei facite. Sine offensione estote Judæis & gentibus & Ecclesiæ Dei. sicut & ego per omnia omnibus placeo, non quærens quod mihi utile est, sed quod multis, ut salvi fiant.* Glorificatur autem Deus bono exemplo quatenus boni Author Deus agnoscitur, sicque totius operis laus illi refertur & gloria. Non enim potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de cælo.

1. Cor. 10.

1. Cor. 9.

Exech 36

Ibid. 3. l. 24. Idor 9. 11.

Deinde, quod notum fiat omnibus, quæ iam illius sint servi, quid sit ei servire, quid eum colere, quid ille amet, quid oderit, in quo non minima est divinæ perfectionis cognitio & glorificatio. Ut sciant Gentes me, cum sanctificatus fuero in te, in oculis eorum. Denique alii avertuntur à malo & excitantur ad bonum, sicut illi Seraphim qui se alis suis provocabant ad divinas laudes: unde S. Gregorius: *Ala sua me percussit, qui exemplo sanctitatis propria, me ad melius accendit. Ala mea vicinum ferio, si quod imiterur ostendo.* Itane inflammas? Itane inflammari? Itane putè propter Deum? At certè agnosce quantum hinc divinæ obstat gloria, si tuam quæreres.

II. PUNCTUM.

SED si humana aspectu gloria, bonum opus deponeres: si meri laudu à bono desisteres, divina aliquid etiam gloria possit detrabi.

Nam. 20.

Detraçto nempe opere in quo erat divina gloria, nonne ipsam detrahis gloriam? Quia non credidistis mihi ut sanctificares me, coram filiis Israel, non introducestis hos populos in terram quam dabo eis. Stupenda certè verba in Moysem & in Aaron dicta, qui quantum omiserant facere, in quo Deus sanctificatus & glorificatus fuisset, tantum subtraxerant divinæ gloriæ. Deinde fieri posset ut præmittendo bonum opus malè ageres aut malè edificares, & scandalum alis pareres: tum verò nunquid contra Charitatem peccares & Dei Gloriam? Nam ut alias forte audivisti, vel boni sunt qui te peccantem intubuntur, vel mali; si quidem boni sunt, dolebunt, murmurabunt quod bonum illud præmittas aut malum committas; si verò mali sint, ad idem committendum incendentur, tuo se exemplo protegent: & va homini illi per quem scandalum

Matt. 18.

venis. Neque tibi proderit quod bono fine movearis fugiendæ videlicet vanæ gloriæ. Nam alia via est ejus fugiendæ sine ullo præjudicio Charitatis & ædificationis ut dicitur. Atque universim Apostolus, *Ne ponatis, inquit, offendiculum fratri vel scandalum.* OMNIA sustinemus ne quod offendiculum demus Evangelio Christi.

Rom. 14. 1. Cor. 9.

Atque ut evidentius videas non minus sepe offendi Deum & proximum, quando quid boni omittitur quovis bono prætextu, ac si in illum committeretur. *Va mihi est*, ait ibidem Idem Apostolus, *si non Evangeliz. vero.* Sic ante Prophetæ dixerat: *Va mihi qui tacui.* Quod argumentum fusè prosequitur divus Gregorius tertia parte pastoralis in ea admonitione quæ fit Prædicatoribus, qui præ nimia humilitate formidant apparere: *Quo reatu, inquit, constringantur aspiciant, qui dum peccantibus fratribus verbum prædicationis subtrahunt, morientibus mentibus vita remedia abscondunt.* Nonne illa est impii Regis simulata pietas qui cum moneretur petere signum à Domino, *Non pesam, inquit, & non tentabo Dominum.* Nunquid illa Prophetæ inconculata humilitas, qui cum iustus esset à Domino pergere Nivinem, *Survexit ut fugeret in Tharsis à facie Domini?* Nonne hæc denique mali servi mala timiditas qui talentum suum exerceat noluit ne forte humana tangeretur gloria, sicque maluit nihil Deo & nihil sibi & proximo laborare, quàm de labore gloriar? *Va nobis si sic humiles & timidos habuissimus Apostolos!*

Ibid. If. 6.

Adm. 26.

If. 9.

Ioan. 1. Matt. 23.

III. PUNCTUM.

SICUT ergo humana aspectu gloria non est ullum opus ponendum: ita nec ejus aspectu deponendum: Quia quod times in aspectu, non minus est timendum in despectu, si non minus in isto divinæ quid subtrahatur gloriæ quàm in illo. *Laude mea infranabote, ne intorens* Id est, si verè inchoas opus tuum ad laudem & gloriam Dei, bene spera, & perge in hoc divino opere, nam Deus te illa laudis suæ intentione reget & gubernabit sicut freno reguntur equi. Et licet aliquo gloriolæ sensu pungaris, non intrebis propterea, *Liberabo te à sagitta volante in die & revocabo te ad unam meam gloriam intendendam.* Sic S. Bernardo accidit, qui cum dicendo adrepentem & blandientem sentiret gloriam: non propter te inquit cæpi, nec propter te desinam; *Quasi jactato semine germimandi radices subtrahit qui opus quod imitandum est non ostendit.* Sic præclare

If. 48.

If. 90.

præclare S. Gregorius in eadem tertia parte Pa-
toralis, admonitione postrema. Ubi hæc duo
Domini aptè conciliat dicta quæ sibi repugnare
videntur, *Videant opera vestra, & glorificent pa-
trem vestrum qui in cælis est: Et attendite ne jus-
titiam faciatis coram hominibus ut videamini ab
eis. QVALITER, inquit, videnda essent, vel qua-
liter non videnda ex sententiarum sine monstra-
vit, quatenus operantis mens opus suum & pro-
pter se videri non quæretet & tamen hoc propter
cælestis Patris gloriam non claret. Quidquid au-
tem contra sentiat, non nocet sensus ubi non
est consensus. Non est autem consensus, nisi ad-
vertas ad sensum & tibi in eo voluntariè com-*

placeas; Est verò facile cum Dei gratia compla-
centiam illam excutere vel negativè cogitatio-
nem abduccendo, vel positivè renovando in cen-
tionem his aut similibus corde vel ore prolatis
versiculis: *Quid mihi est in cælo, & à te quid
volui super terram! Deus cordis mei & pars mea,
Deus in æternum. ET nunc, qua est expectatio
mea, nonne Dominus? EGO autem ad Dominum
aspiciam. AVERTE oculos meos ne videant vani-
tatem: SI quæro gloriam meam, gloria mea nihil
est. NON nobis Domine, non nobis sed nomini tuo
da gloriam. MIHI absit gloriari nisi in cruce Do-
mini nostri. QUI gloriatur, in Domino glori-
etur.*

Pf. 72.
Pf. 38.
Mich. 7.
Pf. 118.
Ioan. 8.
Pf. 113.
Gal. 6.
2. Cor. 10.

S A B B A T O. DE CVRA RERVM MINIMARVM IN CULTU DEI: AD HÆC CHRISTI DOMINI VERBA:

*Nolite putare, quoniam veni solvere legem, aut Prophetas: non veni solvere,
sed adimplere. Amen quippe dico vobis, donec transeat cælum
& terra, Jota unum aut unus apex, non prateribit
à lege donec omnia fiant. Matth. 5.*

VERITAS PRACTICA,

Cura rerum minimarum rem procurat omnium
maximam.

RATIO EST, Quia res omnium maxima est
pura Caritas quæ diligimus Deum, & qua di-
ligimur à Deo.

Sed cura rerum minimarum hanc procurat Ca-
ritatem.

Ergo rem procurat omnium maximam: ac proinde
ut diligentius illa cura fervetur, hac alia Ve-
ritas additur;

Sæpe in minimis non est minima culpa,
Ratio post exponetur.

I. PUNCTUM.

AUDIENDUS ante omnia S. Augustinus
circa hæc Christi Domini verba quæ re-
rum minimarum commendant obser-
vantiam. Jota, inquit, minima est litera-
rum, apex vero ejus particula in summo: signi-
ficat ergo minima quæque ad effectum perducen-

da. Quam perfectè autem minima quæque
Christus Dominus adimplet & quam certa sit
nota fidelis servi, sic adimplere omnia, jam su-
pra declaratum est in prima parte. Nunc verò
cum res maximi sit momenti, rursus hic & in-
fra etiam amplius, de eadem materia proponun-
tur Veritates tantò quidem brevius, quantò sunt
per se claræ & apertæ. Prima ostendit bonum
quod in cura rerum minimarum continetur.
Secunda manifestat malum, quod ex earum in-
curia provenit, ut utroque motivo boni & mali
simul exhibitò, magis ad finem propositum
cum gratia moveamur.

Prima sic habet & declarat: *Cura rerum mi-
nimarum rem procurat omnium maximam. Quid
enim majus Caritate tum qua nos Deum purè
diligimus, tum qua nos à Deo diligimur? Re-
mulamini autem Charismata meliora, inquit
Apostolus: Et adhuc excellentiorem viam vobis
demonstro. Quasi diceret, quantumcunque ve-
hemens sit æmulatio, & quantumcunque bona
sint quæ vobis æmulemini & concupiscatis: su-
pereminet ramè & præcellit illis omnibus quod
jam vobis demonstraturus sum bonum, nempe
Caritas*

Feria 6.
Dom. 6.
post Epiph.

1. Cor. 12.

Caritas de qua toto sequenti capite differit, & quod ita concludit, *Nunc autem manet fides spes Charitas, tria haec; major autem horum est Charitas*, Id est major & maxima rerum omnium Denique *Charitas, Deus est*, ait dilectus Discipulus, & qui manet in Charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Potest aliquid dici majus cum praesertim de pura Caritate sit sermo, id est, de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta?

II. PUNCTUM.

SED cura rerum minimarum hanc procurat Charitatem.

Primo quidem de Charitate qua Deum diligimus, sic aperte patet, quia nunquam est certior Caritas quam in effectu, id est quam in agendo vel patiendo, unde est illud frequentissimum sancti Gregorii: *Probatio dilectionis, exhibitio est operis*. Quamvis verò etiam minus de proprio, seu minus de nostro comodo vel incommodo permiscetur in illo exhibendo opere, tantò certè opus exhibitum, major est probatio dilectionis, quia dilectio tum erit purior & sincerior. Hoc est autem opus quod inducit & procurat cura rerum minimarum, non diligit lingua & sermone qui curat minima, *Sed opere & Veritate*: Cura minimorum est opus & opus pene continuum, pene singulis continuatum momentis prout occurrunt frequentissime. Opus verò est purè dilectionis si quod est aliud, neque enim hic spectatur magnum præmium sicut in arduis illis & heroicis virtutum actibus; neque gravis timetur poena sicut in gravibus culpis. Timor ille sanctus & castus & perfectus est quem, ut ait Cassianus, non poenarum terror nec cupido præmiorum sed amoris generat magnitudo, quo vel filius indulgentissimum Patrem, vel fratrem fratrem, vel amicum amicum, vel conjugam conjunx sollicito revereatur affectu dum eius non verbera, neque convicia, sed *VEL TE NVE M AMORIS FORMIDAT OFFENSAM*, atque in omnibus non solum actibus, verum etiam verbis astonita semper pietate distenditur, ne erga se quantumcunque fervor dilectionis illius in se peccet.

Jam verò quod is à Deo diligatur qui sic Deum diligit, quis dubitet nisi qui de bonitate aut fidelitate illius dubitet, qui dixit, *Ego diligentes me diligo; & qui mane vigilam ad me, intervenient me*. Id est qui non expectant interdiu quid operentur, sed ipso statim lucis exordio simul ac vigilant, vigilaunt ad me, mihi laborant,

mibi operantur, quidquid tandem agant & operentur: mihi vivunt, illi sunt praeter ceteris qui me inveniunt, nempe ista cura & vigilantia me totum allicit ut me totum illi communi- cem, me praesentem & praesidentem singulis eorum operibus exhibeam, me cognitorum bonorum omnium quae faciunt, & compensato- rem exitium. *Ecce ego declinabo super eum quasi fluvium pacis: ad ubera portabimini, & super genua blandientur vobis*. O quis cum non diligat à quo sic diligitur!

III. PUNCTUM.

CURA ergo rerum minimarum rem procurat omnium maximam; Nempe Charitatem, qua nihil est majus, & quae non magis purè exhibetur quam dum in minimis non propter res ipsas mandatas, sed propter mandantem talis adhibetur cura & vigilantia nihil ut omnino committatur vitium, nihil iustum omittatur, quantumcunque exiguum. *Euge serve bone & fidelis, quia super paucis fuisti fidelis, super multis te constituam*.

Hic est verus Dei timor de quo dicitur, *Qui timet Deum, nihil negligit*, & de quo verè etiam dici potest, qui nihil negligit, is est qui se purè & sincerè Deum timere indicat. *Cujus timoris magnificentiam*, ut Cassiani verbis utar, *Isaias unus Prophetarum elegantè expressit: Devotia, inquit, salutis sapientia, & scientia; timor Domini, ipse thesaurus eius*: quasi diceret, sicut ex multis divitiis conflatur thesaurus, ita multae salutis divitiæ ex multis bonis operibus: & multa bona opera ex casto timore Domini, qui bene in omnibus operari facit.

In portis nostris omnia poma, nova & vetera, dilecte mi, servavi tibi. Sponsa est sic Sponso loquens: sed mirum quod sic de pomis cum illo agat! quid vilius quam pomum ubi praecipuè tam multa sunt ut in portis & in obviis quibusque locis pateant? At sponsa sic grata sunt & accepta illa poma, id est minima quaeque & obvia quae amore sponsae ipsi offeruntur, ut hoc uno maximè delectetur. O felix anima quae sic in minimis Christo suo placere novit! Quia tamen minima sunt, nec tanti videntur ab omnibus pretij & ponderis, ut inde vel Christo magnus honor aut offensa redundet; Idcirco sequeus adjungi debuit Veritas:

Sæpe

Sæpe in minimis nõ est minima culpa.

RATIO EST, Quia non est minima culpa cum interveit aliquis Dei vel divini mandati contemptus: quod quidem perseperat. Sed in minimis non servatis, sæpe intervenit aliquis Dei vel divini mandati contemptus: nempe quia sunt minima, negliguntur, & in illo neglectu nonnullus involvitur præcepti & Præcipientis contemptus; Sic luculentè sanctus Hieronymus, Neque verò, inquit, eorum te seducat error qui ex arbitrio suo eligunt, quæ potissimum mandata faciunt, quæve quasi vilia ac parva despiciant: nec metuntur ne secundum divinam sententiam, minima contemnendo paulatim decidant. Stoicorum quidem est, peccatorum tollere differentiam & delicta omnia paria judicare, nec ullum inter scelus & erratum discrimen facere; nos verò est multum inter peccata distare credimus, quia & legitur: tamen satis prodesse ad cautionem dicimus, etiam minima pro maximis cavere. Tancio enim facilius abstinemus à quocunque delicto, quando illud magis metuimus, nec citò ad majora progreditur qui etiam parva formidat. Et sane nescio, an possimus leve aliquod peccatum dicere quod in Dei contemptum admittitur. Estque ille prudentissimus, qui non tam considerat quid jussum sit, quam illum qui jussit, nec quantitatem imperij, sed imperantis cogitat dignitatem. Sanctus quoque Bernardus sit piè & solidè de hoc argumento disserit; Cum per contemptum vertuntur in usum & consuetudinem, tunc non peccati species sed peccantis intentio pensatur. E-latio quippe contemnentis, atque impænitenti obstinatio, IN MINIMIS QUOQUE MANDATIS, CULPAM FACIT NON MINIMAM, & convertit in crimen gravis rebellionis, nervum fati levem simpliciter transgressionis. Denique in quo inobediencia crimen absque dubio sit, apud Samuelem advertite: Quasi, inquit, peccatum ariolandi est, & quasi scelus idololatriæ, nolle acquiescere. Non ait, non acquiescere, sed nolle acquiescere, ut non jussionis simplex ipsa transgressio, sed voluntatis superba contemptio scelus idololatriæ reputetur. Non est enim id ipsum nolle obedire & non obedire. Hoc quippe interdum erroris est nonnunquam & infirmitatis, illud verò aut odiosa pertinacia, aut contumacia non ferenda. Quod & ipsum repugnare est & resistere Spiritui sancto, & ad mortem usque perduraverit, blasphemia est non remittenda si ve in hac seculo si ve in futuro.

12. Ep.
20 ad
Celans.

Tract. de
præcepto
& de
spensat. c.
14.

In Cor.

Item que alibi; Diserte frater noster iustum iudicem

Deum, non modo quid fiat sed & quo animo fiat, considerate: & cavete deinceps ne quis parva reputet quantumlibet parva si scienter delinqueret convincatur. Nemo dicat in corde suo, levia sunt ista, non curo corrigere, non est magnum si in his maneam venialibus minimisque peccatis. Hac est enim, dilectissimi, impænitentia, hac blasphemia in Spiritum sanctum, blasphemia irremissibilis.

Nonne ergo in minimis non est minima culpa? Quid tibi videtur de illo Dei contemptu, de illa pervicacitate & malitia, de illa impænitentia & blasphemia? Nonne tibi satis graves videntur culpæ? Sed dices forte, nihil has ad te spectare, nihil te in ruis quot dianis culpis cogitare de tot nefandis criminibus, longè tibi aliam esse mentem, te profus detestari quidquid gravius Deum offendit. Esto id dicas, esto id sentias, esto id ita sit in aliquibus culpis. Sed an putas ita esse in omnibus? an putas tibi de te sentienti credendum? Quis blasphemus non juraret se nolle Deum offendere, sibi non cogitanti excidere blasphemiam, se ne quidem de peccato cogitare! An putas verò quod semper excusetur? Non est necesse ad incurrendum crimen expressa ut vocant mente cogitare de crimine satis est non ignorare esse crimen quod committis satis est posse latere aliquid in obsequio capitalius quam quod apparet; satis est te posse agnoscere tali te obnoxium esse vitio quod licet primò leve sit, possit tamen ingravescere & augeri nisi advertas.

At verò nonne est quod ita de te sentias? Nonne quæ minima peccas, idcirco peccas quia sic peccare vis, quia non curas emendari, quia non putas esse gravia? Nonne in his emendandis sæpe monita, sæpe lumina, sæpe gratias accepisti, quæ tamen omnia negligis? Quid hoc est autem nisi quod agebat sanctus Bernardus, contumacem esse, impænitentem esse, & Spiritui sancto resistere? Si fragilitate duntaxat peccares peccatum elevare & excusare posset materiæ levitas; sed peccare ex prava consuetudine quam non curas deponere, vel ex naturali propensione quam non vis cohibere, hoc est peccare graviter licet in levibus & in minimis culpis; hoc est peccare advertenter, ex malitia, ex contemptu atque ex obstinata mente, quandoquidem neque te horum poenitet, neque putas tibi unquam ab istis esse respiscendum. Hæc est peccati fallacia, quæ ne obduremur tantopere cavet Apollolus, sic enim fallit pertentia quadam levitatis specie sub qua gravitas & malitia major obtegitur quam

vers. S.
Pauli
Serm. 1.

Hebr. 3.

quæ tibi forte appareat. Atque idcirco quod
1. Theff. 5. toties audivisti, *Ab omni specie mala te contine.*
Ecc. 17. *Noli judicare secundum faciem. Minue offendicu-
lum, & nimis odito execrationem.*
Vide in 2. parte Hebd. 1. & 3. post Pascha,

nec non Dominica 4. ubi hæc proponitur Veri-
tas.
Inordinata quævis affectio, licet parum
sit mala, non est tamen parvum malû.

DOMINICA QUINTA POST PENTECOSTEN. DE IRA REPRIMENDA.

*Ego autem dico vobis, quia omnis qui irascitur fratri suo, reus erit
Judicio. Matth. 5.*

VERITAS PRACTICA.

Hæc est ira nostræ iniquitas, quod in aliis sem-
per injusta, semper in nobis justa videatur,

VEL SIC

Hoc ipso ira est injustior, quod nulli unquam
irascenti, sua ira videtur injusta.

*RATIO EST, Quia hoc ipso aliquid est inju-
stius, quod & pluribus, & quò majorem infert
injuriam.*

*Sed ira, hoc ipso pluribus & majorem infert in-
juriam, quò minus irascens videtur injusta.*

*Ergo & est injustior, & proinde magis cavenda:
sive, ne excitetur, sive ne excusetur.*

I. P U N C T U M.

UOD occurrit hodie Evange-
lium, ipsa sunt sermonis in
monte habiti verba quæ conse-
quenter occurrunt consideran-
da. Sic enim post antecedentia
considerata pergit Dominus:

*Dico autem vobis, quia nisi abundaverit Justitia
veltra plusquam Scribarum & Pharisaorum,
non intrabitis in regnum caelorum. Audistis, quia
dictum est antiquis: non occides, qui autem occi-
derit, reus erit Judicio. Ego autem dico vobis,
quia omnes qui irascitur fratri suo, reus erit ju-
dicio. Qui autem dixerit fratri suo, raca, reus
erit concilio, qui autem dixerit, fatue, reus erit
Hayneque Pars tertia.*

*gehenna ignis, Si ergo offeres munus suum ad al-
tare; Et quæ sequuntur.*

Ex quibus primum illud liquet quàm longè
perfectius sit Evangelium lege Mosæica, & quàm
supra religiosiores illos antiquos quales erant
Pharisei, nos religiosissimi & perfectissimi esse
debeamus, cum illis tantum expressè vetare-
tur homicidium; nobis autem ipsa ira, seu ipsa
prima causa unde est homicidium, ad quod ex
iracundia venit per quosdam gradus qui ex-
primuntur; Nempe si quis iratus dixerit, raca,
id est, si ex commotione aliquid injuriosum pro-
tulerit, licet nihil in particulari significet. Tùm
verò id erit acerbius, quando fatuum pronuntia-
rit, quæ est injuria certæ & notæ significationis,
unde tandem procedunt rixæ, contentiones, &
homicidia.

Ut igitur ad radicem securis ponatur, de ira
reprimenda seriò est cogitandum; & quia, ut
ait S. Augustinus, *Nulli irascens ira sua videtur
injusta; hoc ipso, ait proposita Veritas, est ira in-
justior & hoc ipso magis cavenda.*

Ratio autem quæ affertur est evidens, quoad
primam saltem partem qua declaratur quid sit
injustum & quid injustius. Nempe hoc est ex
communi sensu injustum, quod est injuriosum
seu quod injuriam affert alteri; unde quo quid
graviores injuriam afferet, & quò pluribus in-
feret, erit illud certè injustius, nonne hoc patet?
Nonne idcirco poena gravior denuntiata est di-
centi raca quam irascenti? & dicenti fatue,
quam dicenti raca? Quia videlicet in his po-
stremis injuria major est, & est injustior ille, qui
sic aperte infamat fratrem suum quàm qui levius
afficit,